

מה אהבתי

הקן לעידוד שניים מקרא ואחד תרגום, בקיאות בפרשה ומפרשי התורה • לזכר מ"ה קדושי מירון

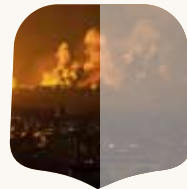
מתחילים
מכל מקום!
בעין הפרשה

שמחת תורה
כל השנה
מתחילים משמו"ת

למה קרא אדם
לאשתו חוה?
תורתך שאלתי

היכן היה מקומו
של עץ החיים?
כתרגומו

רק בתורה מבטחנו!

**בפתח
הגיתיון**
הרב יהושע כהן

נציב מול עינינו את מאות אחינו בית ישראל היהודים המסכנים היושבים בצרה ובשביה, מחכים לישועה. נדע ונאמין שכל מאמץ שלנו, כל מצוה שלנו מסייעים, בוודאות גמורה, לכך שעוד יהודי בשבי פחות יסבול, יחטוף מכה פחות מאדונו הגוי המשוקץ. האם נשאר אדישים ולא נספק להם את העזרה המינימלית הזו?

נזכור היטב ולא נשכח לרגע, שכל פסוק שאנחנו קוראים, כל מילה של תורה, סוללים ומייצרים להם שביל הצלה, כל אות חוצבת להם עוד קטע במנהרת ההצלה לקראת צאתם לחיים טובים ולשלום.

...

שוב אנחנו מתחילים את ספר בראשית, ופוגשים את דמויות העבר. שוב אנחנו קוראים על האבות הקדושים, ועל להבדיל אותו פרא אדם. כן, אפשר שאם נפגוש אותו מתוך החומש, שוב לא נצטרך חלילה לפגוש אותו פנים אל פנים בקרבות אימתניים ברחובות קריה.

שוב נקרא בחומש הקדוש על עשו הרשע ששונא ליעקב, צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו. ומי יודע אפשר שכל שנעמיק בתורה ונאמין שכל דבריה אמת וצדק, אולי כבר לא נצטרך הוכחות ותזכורות כואבות עד כמה מדויקים הדברים. ככל שנחזיק בספר התורה ונאמין שאין בה תיבה אחת לריק חלילה, כבר לא נצטרך יותר לראות זאת חלילה במוחש.

כן, אנו יודעים ומאמינים שכל דברי התורה אמת וצדק, ולא נפל דבר מדבריה ארצה. כפי שראינו שהתקיימה נבואת "על חרבך תחיה", הגיע הזמן שכבר תכף תקיים בנו נבואת "הוי גביר לאחייך, אורריך ארור ומברכך ברוך", במהרה בקרוב ממש.

קרוב לאלף הרוגים, לפי הערכות שונות בשעה ששורות אלה נכתבות, זהו מספר רב וענקי, עצום ונורא מדי בשביל שנגיב במשיכת כתף כאילו כלום לא קרה.

אז נכון. כולנו התפללנו בראש השנה, צעקנו ביום כיפור וקיבלנו קבלות בנעילה. אבל כנראה שצריך להתחבר עוד ועוד לתורה.

השבוע, בו מתחילים מבראשית, זו הזמן לקבלה אחת חזקה ויציבה, החלטה שהיא הלכה ובעצם חובה - לקרוא מדי שבוע 'שנים מקרא'. לא שבוע-שבועיים, וגם לא חודש ויומיים, החלטה יציבה שתחזיק ממש עד יום שמחת תורה הבא - יום השנה לעקידתם של כל אותם קדושים וטהורים.

"כי נר מצוה ותורה אור". אין נר שנוכל להדליק יותר מנר של אור התורה הזה, נר ה' נשמת אדם.

וכך בכל שבוע, בשעה שנפתח את החומש, ספר התורה הקדוש, נתייחד ונזכור לרגע, שאנחנו עושים זאת לכבודם, לזכרם, של אותם מאות שנעקדו (עד לרגע כתיבת השורות המספר המדויק לא ידוע לדאבון הלב), אנחנו משמיעים את קול התורה בביתנו, ובכך משיבים לנשמתם מעט אור, ומציבים להם נר נשמה וגל עד זכרון.

...

גם אם זה קצת קשה, מצות 'שנים מקרא' לא תמיד מצוה קלה היא, לא הכי נח לקרוא 300 פסוקים, ששליש מהם בארמית קשה, מורכבת ולא מובנת. אך נזכור שזו תורת חיים שבחר ונתן לנו ה' אלוקים, וכל מילה ואות שבה מטהרים ומקדשים את נפשנו ונשמתנו.

כי נר מצוה ותורה אור

לא נותנים לחושך לגבור.

לא חוזרים לשגרה!!!

מקיפים על 'שנים מקרא'

מתחילים משמורת

עצות והיגעים על מצוות קריאת
"שניים מקרא ואחד תרגום"

בסימנא טבא

הרב יהושע כהן

שאלה אחת זועקת ומעיקה על כל לב יהודי בימים אלו, שאלה קצרה ונוקבת שכוללת בסך הכל מילה אחת: "איך?"

השאלה הזו מהדהדת ומונקרת בקרבו של כל מי שבשם ישראל יכונה. בכל מקום בעולם, בישראל או בצרפת, בירושלים או בצפת, כולם שואלים את אותה שאלה: איך?

איך נוחתים מפסגת החגים הקדושים והמרומומים? איך יורדים וצונחים מרום שגב הימים הגבוהים הללו, לששת ימי המעשה?! איך אפשר לשכוח מהשופר של ראש השנה, מהסליחות המרגשות, מהתפילות ביום הכיפורים, מהסוכה המקושטת והריח הנעים של האתרוג וההדס?

איך אפשר לצאת ולרדת מיום 'הושע-נא רבה' הגדול, יום שחותרם 51 (=נ"א) יום של חיתום התפילות, לשגרה אפורה של חול.

איך אפשר לשכוח את שמחת תורה המיוחדת, בה פיוזנו שעות, עד כלות הכוחות, ורקדנו חבוקים מול ספרי התורה? איך אפשר לעזוב את כל זאת, ולרדת, לנחות, אל השגרה היבשה והמעייפת?!

יש כאלו שלא ינסחו בצורה של שאלה, אלא יותר בדרך של קביעת עובדה מרידה ועגומה, גם היא בעלת מילה אחת: "קִשְׁתָּה!"

אחרי שזכינו לשמוח בסוכה ובארבעת המינים, ובתוך 'צילא דמהימנותא' היינו שרויים, קשה לעבור אל משימות ותלאות החיים, מיליון ואחד מטלות ובעיות שצריך לפתור ולטפל 'אחרי החגים'.

אכן, תחושת הדכדוך והעגמומיות ששורים על פני רבים בשעת צאת החג, מובנים ומוכרים, ויש להם סיבה טובה ומוצדקת. ודאי קשה לנחות מקדושת חמישים ואחד יום של קדושה וקרבת ה', אל תוך חודש חשון השקט והיבש. אבל... השמחה והנחמה הגדולה שלנו היא, הוא שיש לזה גם עצה ופתרון.

...

הנה הסוד.

בשנה הקרובה, עד שמחת תורה בשנה הבאה, ישנן לפנינו כ-51 שבתות (ספרו בעצמכם...), הנה כי כן, אם נרצה לחזור לאותם חמישים ואחד יום גבוהים ונשגבים (מ"ח אלול עד הושענא רבה), יש לנו הזדמנות כזו בכל שבוע. לא צריך לחכות לחג הבא, לחנוכה או

לפסח, כדי להרגיש שוב את אותה רוממות.

"אמר ליה הקדוש ברוך הוא למשה, מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והודיעם" (שבת י:).

יש לנו מתנה נפלאה מדי שבוע, ושבת שמה. 51 שבתות, כנגד החמישים ואחד יום המרומומים הללו, שמראש חודש אלול ועד הושע-נ"א רבה.

בידינו להפוך את השבת, כל שבת, לעשרים וארבע שעות שיש בהן ריכוז של כל הימים הקדושים שעברו עלינו בחודש וחצי האחרון. **לבלול בכל שבת, קצת מכל דבר, את התפילות לעשות ברטט ומעומקא דליבא,**

כמו תפלות ר"ה יום הכיפורים. הסעודות והעונג שבת יהיה בשמחה ובקדושה - בדיוק כמו בסוכה הקדושה. ואת השעות שמוקדשות ללימוד וקריאת 'שנים מקרא' - להתלהב ולשמוח בהם ממש כמו בשמחת תורה. **לשמוח על כך שמדי שבוע יש לנו את הזכות, לחגוג עם הקב"ה ולרקוד עם התורה שלו, בשמחה ובדביקות.**

מאמר ישן שהתגלגל לידי בהשגחה פרטית ממש בימים אלו, מדגיש את הרעיון המופלא הזה, ומחדד כי בחישוב מהיר ניתן לגלות, שכמעט בכל שנה כך, ישנם בסביבות החמישים שבתות בערך, וע"י כך נמצא שאחת לשבעה ימים מוזמן היהודי לארמון המלך, לסעוד ולהתענג בביתו של ה' יתברך. להכנס עם כל רמ"ח וסס"ה לעומקי סודותיו וחדרי אוצרותיו, לחסות תחת כנפיו בצל סוכתו, ולעסוק בתורתו הקדושה.

ואז אתה יודע ורגוע, שהימים הגבוהים הללו לא הסתיימו, לא הלכו ונעלמו, אלא אפשר לחזור אליהם ולשחזר אותם בכל שבוע. לקראת 'שנים מקרא' ולעסוק בפסוקי התורה בערגה. וכך אתה לפתע מגלה שגם באמצע חשון או בחנוכה יש לך 'מיני שמחת תורה', וגם בפורים יש לך מעין יום הכיפורים, שכן אתה תמיד עטוף ועסוק, שרוי כל השנה עם תזכורת והתעסקות תמידית בספר הספרים. מרומום ונבחר מכל העמים.

גם בעיצומו של החורף האפור, שעה שטיפות גשם נוקשות על החלון, אתה יכול לצאת בריקוד של שמחת תורה, אחרי פיצוח של דיבור נפלא ברש"י או דקדוק לשון התרגום שמתרץ חבילי קושיות במאמר פיו. ולהתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו.

מתחילים מבראשית!

עם צאתנו מהחגים המופלאים ומיום שמחת תורה הקדוש. עם כניסתנו לשנה החדשה, זה הזמן להכריז: מקבלים עול תורה! עם צאתנו מימי הדין והרחמים, ראש השנה ויום הכיפורים, זה הזמן לפרוע את הקבלות שהתחייבנו בשעת נעילה מתחת לטלית. זה הזמן להתחבר יותר ללימוד התורה, בעקביות וביסודיות, לעסוק בלימוד הפרשה 'שנים מקרא' כתקנת רבותינו, תקנה שלפי חלק מהמפרשים נוסדה ע"י משה רבנו בכבודו ובעצמו (עי' ערוך השלח רפה, ב). תקנה שתחבר אותנו ליסודות ולשורש הדברים, ותסייע בידינו להכיר את הבורא ואת תורתו, ובחומש בראשית - כידוע הגדרת רבותינו - גם להתחזק הרבה באמונתו, לחסות בצילו ולהסתופף תחת אברתו.

השבת שבת 'בראשית' מתחילים סיבוב חדש, מי לא מצטרף....? מי יפסיד הזדמנות שכזו?!

אדם חכם, כזה שרקד והזיע עד כלות הכוחות בשמחת תורה - לא יפסיד הזדמנות של שיחזור חמישים ואחד ימים טובים כאלו במהלך השנה הקרובה!

אם בכל אחת משבתות השנה החדשה, הבאה עלינו לטובה, נרקוד ונשקוד עם התורה והחומש, ונעשה חמישים ואחד 'שמחת תורה' קטנים; אם נשמוח על קשר עקבי ורציף עם התורה הקדושה בכל ימות השנה, ובדאי בשבת קודש - זה מה שיביא אותנו לשמחת תורה הבא, תשפ"ה, שמחים ומאושרים, ובעיקר גדושים ומלאים יותר.

...

אתה נמצא כאן...

גם מי שלא הקפיד על זאת עד כה. גם מי שהעביר שנים נכבדות מחייו מבלי להקפיד על הלכה יקרה וחובה קדושה זו, אל יפול ברוחו, תמיד אפשר להצטרף ולתקן. תמיד אפשר 'להתחיל מבראשית'. איך שאנו רבים בהקפות השבוע: "מה שהיה היה, העיקר להתחיל מההתחלה".

"בראשית ברא אלוקים" - כאן הכל התחיל. מתחילים יחד את המסע המיוחד. כאן יוצאים לדרך למסע קסום ומופלא בין סודותיה ועמקיה של תורת האלוקים.

אתה נמצא כאן...

זכור מהיכן הגעת...

עומדים אנו בתחילת השנה, שימו על לבכם 'מאין' באתם, הרי זה עתה עמדנו בראש השנה, יום הכפורים, סוכות ושמחת תורה... כל אחד ואחד היה לו התעלות לפי ערכו, הכל היו חפצים ליראה את שמך... וזכרון קדוש זה צריך לעמוד כנגד העניינים, ועל ידי זה נוכל להמשיך בדרך הנכונה מבלי להתבלבל...

מתחילים שוב מבראשית, עם כל כוחות החגים שקדמו לפרשה זו!

(ע"פ באר הפרשה)

בתוככי הביצות, מתחת הררי שלג וקרח, כאבן שאין לה הופכין, ועדיין לא ידע מה לעשות, כי הגם שעלה ברצונו להעמיד העמוד על מקומו, אבל לא ידע לאיזה צד להעמידו. עד שפקח ה' את עיניו והבין, הרי 'זאת ידעת' לענות על השאלה 'מאין באת'... כי ברור לי באיזו דרך הגעת: מלעלוב עד הנה, מעתה עלי להעמיד שוב את העמוד כשה'לוח' המורה על העיר לעלוב יפנה לאותו צד ממנו הגעת, וממילא הכל יבוא על מקומו בשלום, כי אז גם שאר הלוחות יהיו מכוונים כל אחד כפי מה שהיה בתחילה, ואוכל להמשיך בדרכי ולהגיע למחוז חפצי לחיים לשמחה ולשלום...

חיים למוצאייהם

זווית אמונית
מגדולי הדורות זע"א ויבנחמ"א

'מעשה' ביהודי מתושבי העיר 'לעלוב', שהיה נוסע מדי שנה בשנה לקראת 'פסח' להסתופף בצל רבו אשר התגורר ב'לובלין'. בדרכו היה עובר ב'פרשת דרכים' שנחלקה לארבעה דרכים, וכל דרך מוליכה לעבר עיר אחרת, ולמען ידעו עובדי דרכים 'את הדרך' ילכו בה' הציבו שם עמוד גדול ועליו תלו ארבע לוחות - לוח לכל רוח, ועליו נכתב שם העיר אשר הפונה שמה יגיע אליה, כגון 'לוח' לצד מזרח עליו נכתב באותיות גדולות 'ווארשא', והרי זה לסימן כי הרוצה להגיע לווארשא יפנה מזרחה, וכן העמידו לוח לצד צפון עליו הופיע תיבת 'לובלין', לקיים מה שנאמר 'תכין לך הדרך'.

והנה, באחת השנים ירדו גשמים עזים בכל ימות החורף וגם מקום הרוחות והשלגים לא נפקדו באותה השנה, וכשבא היהודי לקראת הפסח אל 'פרשת הדרכים' חשכו עיניו כי לא מצא כלל את ה'עמוד' עם הלוחות על מעמדו, והבין שנעקר ממקומו על ידי רוח סערה, ולא ידע אנה יפנה, האם למזרח או למערב, לצפון או לדרום, והמקום מדבר שממה מאין יושב - 'עובר ושב אין' ו'מורה דרך' איננו.

מה עשה, החל מחפש אחר העמוד עם הלוחות, ואכן, אחר חיפושים רבים מצאו מוטל על הארץ

כל המשלים פרשיותיו עם הציבור, מאריכין לו ימיו ושנותיו

"רוצה עשירות? תקדיש את אחר צהריי השבת ללימוד רצוף"

את סדרי הלימוד שלו ביום השבת, אמר כי הוא לומד כשעה וחצי לפני מנחה לעת רעווא דרעוויין.

"משעה וחצי יורד מחצית, או שליש במקרה הטוב", הגיב הרבי בחריפות. "פה מאחרים, כאן פוגשים מישהו שצריך להקדים לו שלום וכדומה. שעה וחצי - זה לא מספיק. עליך להקפיד ללמוד מיד לאחר סעודת צפרא דשבתא ועד לתפילת המנחה", קבע הרבי נחרצות.

לפני שיצא, לא שכח האברך את בקשתו הראשונה, לעשירות מופלגת, ותהה: ומה בדבר הברכה לעשירות?

"אם תעשה כפי שהוריתי לך מובטחת לך אפוא העשירות", אמר הרבי - והוסיף מיד: "ולא לך בלבד אמורה סגולה זו לפרנסה בשפע. כל אחד ואחד שינהג כך, וילמד מסעודת השבת ועד מנחה, הרי זו סגולה עבורו לעשירות".

כיצד מורכב סדר יומו, כמה שעות מקדיש הוא לתורה ולתפילה, וכמה שעות לפרנסה. כך סיים לסקור את ימות השבוע, ואז, כשהגיע האברך לתאר

היא שיהתי

עובדות ומעשים על תלמודם של גדולי ישראל

אל הקודש פנימה נכנס אברך ובפיו משאלה מרוב, כ"ק אדמו"ר ה'פני מנחם' מגור זצ"ל. חפץ הוא מאוד, כך כתב בפתקא שהגיש, בעשירות גדולה, ומבקש על כך ברכה. האדמו"ר ה'פני מנחם' השיבו בקצרה: "רוצה אתה עשירות? הרי אין דבר העומד בפני הרצון". כלומר, אם כה חפץ אתה להתעשר - הרי אין דבר תלוי אלא בך.

אך האברך עמד על עומקם של דברים, ותמה בפני הרבי זי"ע, כיצד יוכל להשיג את הרצון הזה... הוא לא זכה לתשובה ישירה, והרבי רק החל לשאול אותו

שכר זיכוי הרבים בהפצת העלון תעמוד לזכות החורמים והמסייעים בהפצתו.
 לתרומות ולהנצחות נא שלחו מייל: kdosheimeron@gmail.com

מה אהבתי - בראשית תשפ"ד | יו"ל ע"י עמותת קדושי מירון תשפ"א | maahvti@gmail.com

הצליח לשמש

ראון
השם
בעומק
הפרשה

הדרך לעלות בעבודת ה' היא ממדרגה למדרגה

"ויהי כי החל האדם לרב על פני האדמה ובנות ילדו להם: ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו: ויאמר ה' לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה". (בראשית ו', א-ג).

חז"ל אומרים (חולין קל"ט): "משה מן התורה מניין? שנאמר: 'בשגם הוא בשר... והיו ימיו מאה ועשרים שנה'". ומפרש רש"י (ס"ט): "בשגם בגימטריא

כמו משה, וכתב שם והיו ימיו מאה ועשרים שנה, וכך היו ימי חיי משה".

ויש להבין את עומק דברי חז"ל. ראשית, לכאורה מה הקשר והערבות בהבנת התיבות 'בשגם הוא בשר' לאישיותו של אבי הנביאים משה רבנו? ויתרה מכך, הרי החל מפרשת שמות, בה נכתבה בתורה בשורת לידתו של משה, אין בתורה שום פרשה שלא מוזכר בה שמו של משה רבינו מלבד פרשת תצוה? ואם כן מה משמעות השאלה 'משה מן התורה מניין', הרי היכן שרק נביט נמצא את שמו?

ובדרך הדרוש שמעתי מפי הגאון רבי אברהם יצחק ברזל שליט"א, מראשי ישיבת 'מיר-ברכפלד', שהסביר זאת באופן נפלא:

הרי משה רבנו הצליח להגיע לפסגת היכולת שכן אנוש מסוגל להעפיל אליה. 'לא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים!' 'עבד נאמן קראת לו!' על ידו נעשו מרבית נפלאות וגבורות ה' במצרים! הוא זכה שתניתן התורה על ידו ונקראה על שמו 'תורת משה'.

יכול האדם לטעות ולחשוב, נו! משה רבנו הרי היה כעין מלאך... משום כך זכה להגיע לדרגות הגבוהות שלו, ובכך להגיע את מצפוננו בתחושה שבין כך אינו מסוגל לפי כוחותיו להגיע למעלתו העצומה של משה רבנו, כי אין לו את המידות והתכונות שהיו למשה רבינו.

אולם חז"ל במאמרים: "משה מן התורה מניין? שנאמר בשגם הוא

**גם משה רבנו היה בשר ודם!
הוא לא נולד באופן שונה
מכולם! גם הוא התמודד עם
יצרו! גם לו היתה בחירה לטוב
ולמוטב, בדיוק כפי שאצל שאר
הנבראים בבריאה. ודוקא
מחמת כן הוא זכה להעפיל
לדרגות גבוהות**

ורק כך זכה למה שזכה.

בשר" באים להפקיע מאיתנו טעות מרה זו, ומודגשים לנו בכך ששמו של משה רבנו נרמז דוקא בתיבות אלו, שגם משה רבנו היה בשר ודם! הוא לא נולד באופן שונה מכולם! גם הוא התמודד עם יצרו! גם לו היתה בחירה לטוב ולמוטב, בדיוק כפי שאצל שאר הנבראים בבריאה. ודוקא מחמת כן הוא זכה להעפיל לדרגות גבוהות, בכוח העבודה המתמדת, בכניעת היצר בעקביות, בצורה ובאופן הנכון,

והם הם דברי הרמב"ם המפורסמים (הלכות תשובה ה, ב): "אל יעביר במחשבתך דבר זה שאומרים טיפשי אומות העולם ורוב גלמי בני ישראל, שהקדוש ברוך הוא נוזר על האדם מתחילת ברייתו להיות צדיק או רשע, אין הדבר כן אלא כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבנו או רשע כירבעם... ואין לו מי שיכפהו, ולא נוזר עליו, ולא מי שמושכו לאחד משני הדרכים, אלא הוא מעצמו ומדעתו נוטה לאיזו דרך שירצה". וכותב על זה הרמב"ם: "ודבר זה עיקר גדול הוא והוא עמוד התורה והמצוה!"

הרש"ר הירש בפירושו לפסוק בשגם הוא בשר, מגדיר את הניגודים הקיימים באדם: מצד אחד הרצון של האדם שואף לעלות מעלה מעלה בעבודת ה', וחפץ בקרבת אלוקים, ומצד שני הגוף נמשך למטה, הוא רודף אחרי התאוות החמדיות ומתנגד לרוח ה'. אך "ניגוד זה מסתיים באדם טהור - על ידי הכניעת הבשר לרוח ה' באדם; אך לפעמים הדבר עלול להביא לידי תוצאה הפוכה לידי הכניעת הרוח לבשר".

על כך כותב הגאון מוילנא בפירושו על משלי (י"ט, ב-ג): "ואין ברגלים חוטא - הם המידות, שכשירגיל האדם במידותיו הטובים נעשו לו כטבע. אך שצריך לילך במידות מדרגה לדרגה כמו הולך בסולם, ולא יקפוץ למדרגה שאינו ראוי לה. וזה הוא 'ואין ברגלים' שקופץ למידה גבוהה אשר לא לו, יגיע הוא 'חוטא' וחסר מכל כי יפול ממנה".

(אוצרותיהם)

על האדם להכיר בטובתו של מקום

"וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח, כי לא המטיר ה' אלקים על הארץ, ואדם אין לעבד את האדמה". (בראשית ב', ה), וברש"י: "כי לא המטיר" - ומה טעם לא המטיר, לפי ש'אדם אין לעבוד את האדמה' ואין מכיר בטובתם של גשמים.

ופירש מוה"ל: "ואסור לעשות טובה למי שאינו מכיר בטובה. וכשבא אדם וידע שהם צורך לעולם, התפלל עליהם וירדו". (גור אריה, ס).

ומעני זה באלשיך ביאר הכתוב 'לה' הישועה, על עמך ברכתך סלה" (תהלים ג, ט), שהקב"ה מושיע ישועות, אך מצפה לברכת עמו על כך. וכן בשלה"ק פירש, שכאשר יודעים שלה' הישועה, ומכירים בטובתו, ובכך מוריקים מלמעלה השפעות טובות: "על עמך ברכתך סלה", לעולם. וכן פירש את הכתוב (תהלים ק"ז, ה): "ודו לה' חסדו", כשמודים על חסד אחד, באה התעוררות להשיע השפעות רבות, 'ונפלאותיו לבני אדם'.

(והגדת)

מ'לעיני כל ישראל' - ל'בראשית ברא'

פרשת בראשית באה אחר ר"ה, זי"כ וסוכות. אך מה יעשה אדם המרגיש ירוד ונפול, וגם בימי התשובה לא הצליח להתעלות ולצאת מפח מעשיו?

הנה מנהג ישראל תורה, שמיד בסיום התורה מתחילים פרשת בראשית. והנה התורה הק' מסתיימת בתיבות 'לעיני כל ישראל', ופירש רש"י, "שנשאו לבו לשבור הלוחות לעניהם", ואמר הרה"ק ה'צדקת יוסף' מפיטסבורג זי"ע כי בא הכתוב לרמז שגם אם 'אוחז' ב'שבירת הלוחות' עדיין יתחזק ויגיל וישמח בשמחת תורה... ומיד יתחיל מבראשית...

לומר לך שאין להיבהל מנפילה ואין לחשוש להתחיל הכל מחדש - מבראשית!

וכך כתב הרה"ק ה'נתיבות שלום' זי"ע (ח"ב עמ' רכז), טבע האדם שממחרת היו"ט שוכח לגמרי מה שהיה, היכן היה אמש ומה היה הילוך מחשבתו, מה היו משאלות לבו בעת שרקד עם התורה 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבת בבית ה' כל ימי חיי', ועל זה נאמר 'אסרו חג בעבותים', לקשור את החג בעבותות חזקים שלא ישמט מבין הידיים, ושתישאר חקיקה מהיו"ט לכל השנה.

וכך ביאר הרה"ק משינאווא זי"ע, מדוע קוראים פרשת בראשית תיכף אחר הימים הנוראים, לרמז דמאי דהוי הוי, ועתה פותחים ומתחילים מבראשית (דף חדש), ותפקיד האדם להסיח דעתו מן העבר ולהשים מגמתו על העתיד.

(באר הפרשה)

בעין הפרשה

מבט והגות לפרשת שבוע

הרה"ח רבי מאיר נחמן אלחד שליט"א
ראש כולל 'קדושי מירון'

בכל מקום שהוא - מתחילים מבראשית

חותמו של הקב"ה אמת, ואם כן, מדוע ברא הקב"ה את העולם, הרי מידת האמת היא שמעונה: "אל ייברא שכולו שקרים"? // עלינו לצעוד בדרך האמת היסודית של הקב"ה, שבה ברא את העולם ונתן לנו את התורה, וכיצד נוכל ליישם זאת בחיי המעשה? // מאמר מיוחד לשבת בראשית, מהמשפיע החסידי הרה"צ רבי מאיר נחמן אלחד שליט"א

לפיכך, כשראה משה רבינו ע"ה שחטאו ישראל בעגל, ועל פי התורה והלוחות נתחייבו כליה ח"ו - אם היו דנים אותם על פי האמת הפשוטה של התורה - ידע והשיג משה רעיה מהימנא, אוהבן של ישראל, כי השם יתברך לא חפץ באמת שכזאת, על כן השליך את הלוחות שהם האמת בבחינת "ותשלך אמת ארצה", והתחזק בתפילה, כי האמין שאי אפשר להשיג אמיתת דעתו יתברך כי מאוד עמקו מחשבותיו, ורבים רחמיו מאוד, ואינו חפץ בהשחתת העולם ח"ו, כי אם בקיומו. והיות ועיקר העולם הם עם ישראל, שנקראו ראשית - שבשבילם נברא העולם, על כן התחזק מרע"ה בתפילה מאוד ועלתה בידו ונתרצה לו השם יתברך ומחל לו על שבירת הלוחות וציווה לו לפסול לוחות שניות.

בסימנא טבא: מתחילים אנו התחלה חדשה. ובעת שנפתח את ליבנו ונפשנו לדברי התורה המאירים מבראשית, נזכור כי חותמו של הקב"ה אמת, והיא חקוקה בסופי התיבות של "בראשית ברא אלוקים". כי אמת היא עיקר קיום העולם, ואורה הבהיר צריך להבהיק לנגדנו מחדש בכל חודש, יום ושעה מכל מעגל "ב שעות היום והלילה.

ומדוע? משום שלמרות שהאמת אחת היא, אך מבחינת המקבלים, חלים בתפיסתם כלפיה - שינויים. אינה דומה האמת של אדם זה לאמת של חברו, וכן אין לך שעה הדומה לחבירתה. כך למשל, יש אדם שצריך להתגבר על ידי האמת

בתורה ובעבודה, ורעהו צריך להרבות בצדקה; זה עוסק במצווה אחרת, וזה בעניין חשוב אחר, ולכל אחד אורו ואמיתו. וכן בתוכנו פנימה, יכולים להיווצר באדם אחד חילוקים רבים: בשעה זו מתפלל הוא, בשעה זו הינו עוסק בתורה ובשעה אחרת, עוסק במשא ומתן, אוכל או מדבר עם בני אדם אחרים.

הכלל והעיקר הוא כי בכל שעה ושעה, בכל מה שעובר על האדם, ובכל מה שעוסק - יהא הכל בבחינת האמת לאמיתה, כי אין לך שעה בעולם שלא תוכל האמת להאיר את דרכנו, גם אם חושך יסובבנו חלילה. כי "אמת הויה לעולם" ועל כך ביקש דוד המלך ע"ה: "הדריכני באמיתך, ולמדני כי אתה אלוקי ישעי, אותך קייית כל היום".

כמו כן, בסופי תיבות אמת שבראש התורה, נרמז כי לכל אחד יש חלק בתורת משה איש האלוקים. כי זה עיקר אמיתת רצונו יתברך - לקרב ולא לרחק.

אמיתו של יסוד האמת

בעומקם של דברים, מצינו שאמרו רבותינו ז"ל כי "אמת אמר אל יברא (העולם) שכולו שקרים" אך נטל הקב"ה את האמת והשליכה ארצה, ככתוב "ותשלך אמת ארצה". רק לאחר מכן אמר הקב"ה שתעלה האמת מן הארץ כמו שכתוב "אמת מארץ תצמח".

והשאלה הנשאלת היא, האם האמת לא הסכימה לבריאת העולם? הלא חותמו של הקב"ה אמת וכיצד יתכן שדווקא האמת, שהיא חותמו של הקב"ה, היא-היא שקטרגה על בריאת העולם?

אך לא רק חותמו של הקב"ה אמת, כי אם הוא גופו בעצמו, האמת לאמיתו. אם כן, בוודאי אחר שאנו

רואים שהשם יתברך ברא את העולם, הייתה בריאתו על פי האמת לאמיתה, שהיא עמוקה ונשגבת, כי מאוד עמקו מחשבותיו עד אשר אפילו מידת האמת בעצמה - היינו אותם מלאכים של אמת, לא עמדו על סוף דעתו, עד אשר קטרגו על בריאת העולם מחמת שהוא מלא שקרים. אך השם יתברך לא חפץ באמת שכזו, שרוצה לרחק את הבריאה בכלל, אלא לקרב. כי זו מהותו.

אל נא תתרחק

מכך, מחילוקה של האמת בין אחד לזולתו, ובין אדם לבוראו שהסברנו לעיל, משתלשל לפעמים שאדם חולק על חברו ומרחקו ביותר, מחמת שנדמה לו - לפי האמת שלו - שחבירו נוטה מדרך האמת. כמו כן, לפעמים מקטרג האדם על עצמו ומרחק עצמו מהשם יתברך על ידי הליכתו בתוך מסגרת האמת שלו - כיוון שהוא עצמו יודע עד כמה מרחק הוא מהשם יתברך, ומתיימש מעצמו וכך מתרחק הוא ביותר מאמיתו של הקב"ה. וכל זה, נמשך מקטרגוה של האמת על בריאת העולם.

אך השם יתברך אינו חפץ באמת שכזו, והשליכה מעל פניו וזרקה ארצה, כי הקב"ה חפץ באמת שתכליתה היא לקרב ולא לרחק, כי דווקא בעולם הזה, שהינו מלא שקרים, הרי כשבן אנוש ויציר נברא מתגבר על יצרו וזוכה להגיע לנקודת האמת בדרך עבודתו, מה מאוד יקרה היא ונכבדת אצל השם יתברך יותר מהכל. והרי, לשם כך נברא העולם, כל הבריאה, שיסודה אמת - דהיינו האמת לאמיתה - נועדה לשם אותה התגברות אנושית על הטבע, וכיפוף היצר למען עשות נחת רוח לבורא.

התאזרות במידת האמת

זו היא מעלתן של הלוחות השניות: שהן בבחינת מה שהעלה השם יתברך את האמת מן הארץ כמו שכתוב אמת מארץ תצמח, ולכן מיד כשמסיימים לעיני כל ישראל - מתחילים מיד בראשית ברא, כי שניהם אחת: להורות, שזה עיקר האמת כשיודעים ומאמינים שאין מתרחקים על ידי האמת בשום אופן שבעולם, רק מתחילים בכל פעם מחדש לעבוד את השם יתברך מכל מקום שבו האדם, כי רחמיו של השם יתברך שגבו וגדלו ועמקו מאוד, וכל ימי חייו של האדם יוכל להתחיל להתקרב אל השם יתברך.

וכך אמר דוד המלך ע"ה, "תשב אנוש עד דכא", ואמרו חז"ל, "עד דכדוכה של נפש". כי חסדי השם כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו, ורחמיו יתברך פרושים על כל יהודי, עד אין סוף ואין תכלית, ולכן שומה עלינו להתחזק ולהתחדש באמונה ובתקווה ולהתאזר במידת האמת לאמיתה, שזו מטרת הבריאה לזכות ל"אמת לאמיתה", שמטרתה לקרב ולא לרחק.

וגם אם חלילה נפגשים עם איזה רצון לרחק - אם את הזולת, אם את עצמו - אות הוא כי אין מקור של ריחוק זה מגיע מצד האמת לאמיתה, ועליו לברוח מאמת כזו. כי אמת מסוג שכזה הושלכה על ידו יתברך לארץ, ואין השם יתברך חפץ בה כלל.

וה' הטוב שחפץ להיטיב, יזכנו לילך עם האמת לאמיתה תמיד, ונזכה תמיד לקרב ולא לרחק ח"ו - עד שנזכה לגאולה השלימה בקרוב, ויאמר לצרות עמו ישראל ד' במהרה בימינו, אמן.

אלפי מתקשרים לקו 'מה אהבתי'
זוכים לרכוש בקיאות בפרשה, ונכנסים להגרות ענק!
התקשרו ותזכו גם אתם: 0795-100-200

כתרגומו

מילים ומקראות
לאורם של אונקלוס ורש"י

היכן היה מקומו של עץ החיים?

ועץ החיים בתוך הגן (ב'ט')

ותרגומו: וְאֵילָן תְּבִיא בְּמִצְיֵעוֹת גִּנְתָּא

בדרך כלל, התרגום של בתוך הוא גִּגוּ, אבל כאן שינה אונקלוס ותרגם בְּמִצְיֵעוֹת גִּנְתָּא כלומר שעץ החיים היה באמצע הגן, וכן הוא בחז"ל בכמה מקומות (מדרש וטא לשה"ש א' ד' ועין בחומש תורה שלמה אות קע"ז ובהערה עליו) וכ"פ הרבה מהראשונים (רש"י ור"א בן הרמב"ם ועוד).

וכתב הרמב"ן שאונקלוס דייק את דבריו ממה שלא כתוב בפסוק ועץ החיים בגן אלא כתוב ועץ החיים בתוך הגן, על כרחק שהיה העץ באמצע הגן.

שלפי"ז מובן מדוע רק אחרי שאכל מעץ הדעת אמר ד' "ועתה פן ישלח ידו" וכו' כי כל זמן שלא אכל מעץ הדעת לא יכל לגשת ולקחת מעץ החיים שהיה בתוכו. (וע"ע באמרי נעם לר"י דילישקש לקמן ג' כ"ב) פירוש נוסף הביא שם בטור ודחה אותו ע"ש.

אבל בשו"ת מהרי"ט (ח"ב אבה"ע ח') כתב שמה שפירשו אונקלוס ורש"י שעץ החיים היה באמצע הגן אין הכוונה לנקודת האמצע ממש, אלא כוונתם שהיה עץ החיים יותר פנימי לאלונות אחרים שהיו שם. וכמו שמצאנו לגבי מטה אהרן (בבמדבר י"ז כ"א) שכתוב שהיה פְּתוּךְ פְּתוּךְם ופרש"י שהיה באמצע והכוונה שלא היה בקצה. אמנם בשו"ת רעק"א (סימן קי"ב) כתב לא כמהרי"ט (וע"ע מש"כ בשו"ת הרדב"ז סימן רנ"ז).

לתגובות והארות על המדור: targum4072@gmail.com

וַיֹּאמֶר קִין אֶל הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בְּהִיּוֹתָם בַּעֲדָה וַיִּקַּם קִין אֶל הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ (ג, ט)

מדוע ציינה התורה את המיקום שבו התנהל הויכוח?

רמב"ן: המילים 'וַיְהִי בְּהִיּוֹתָם בַּעֲדָה' מלמדות שתוכן השיחה שפתח בו הפסוק 'וַיֹּאמֶר קִין אֶל הֶבֶל אָחִיו', היתה הצעת קין להבל לצאת לשדה. קין פיתה אותו לצאת לשדה, כדי להרגו הרחק מהוריהם.

רד"ק: משום יראת אביו לא עשה זאת קין בפניו, אלא שמר את כעסו עד שהיו שניהם בשדה, כל אחד במושימתו, הבל רעה את צאנו וקין עבד את אדמתו. שם בשדה, הרחק מאביו התקוטט עימו מתוך כעסו עליו והרגו.

בכור שור: התורה מדגישה שקין פעל מול הבל בערמה, כשהבל חשב שקין התפייס עימו והסיח דעתו מלהישמר ממנו. קין ניצל את היסח הדעת של הבל, בעת שהיו בשדה והרג אותו.

אור החיים: התורה משמיעה שהיה זה בשדה, מקום שקין בקי ויודע היכן ניתן להרגו. קין דאג שלא יורגש שעומד להרוג את הבל וכשהתהלכו בשדה באווירה נעימה, תוך כדי שיחה ידידותית, באחוזה ורעות, לפתע התחכם וקם עליו במקום בקע באדמה, שמיתתו תיראה שנבלע באדמה, שכביכול היא הרגה אותו ולא קין בעצמו.

רבי זלמן סורוצקין: התורה שיבחה בכך את קין שלא הרג את הבל בסמוך למקום הקדוש שבו הקריבו קרבן, אלא בריחוק מהמקום ההוא, מפני שחש בקדושה, בקרבת האלוקים האופפת את מקום העלאת המנחה.

התורה תך שאלתך

לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי' שחיבר הרב חגי ולסקי

וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אֱשֶׁתוֹ חַוָּה כִּי הוּא הִיְתָה אִם כָּל חַי (ג, ט)

מדוע אדם שינה את שם אשתו ל'חַוָּה'?

רש"י: התורה חוזרת בפסוק זה לקריאת שם אשתו שהיתה לפני שחטאו. השם 'אֵשָׁה' ניתן לה כשם של הסוג, המין. התורה המשיכה בתיאור קריאת השמות שקרא אדם לבעלי החיים ולא רצתה להפסיק, ובפסוק זה שבה התורה לקריאת שמה הפרטי - 'חַוָּה'.

רד"ק: כשהובאה לפניו בתחילה קרא לה שם בשם כללי - 'אֵשָׁה', כמו שקרא לבהמה לחיה ולעוף. בפסוק זה כותבת התורה שקרא לה בשם המיוחד לה - 'חַוָּה', משום שלאחר חטא עץ הדעת התחדשה בהם ההולדה.

ספורנו: לאחר שחטאה ונתקללה בצער גידול בנים, שינה אדם את שם אשתו והתאים את שמה למציאות החדשה, וקרא לה בשם חוה, שמורה על משימתה לגדל ולהחיות אותם.

רוצים לקבל את 'מה אהבתי' מידי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- maahvti@gmail.com

על אף שהמהרש"ם לא היה באותה עת במלוא הכרתו, התישב רבי מאיר שפירא בסמוך לסבו הגדול והרצה בפניו את עקרי הדין ההלכתי רחב ההקף. לתדהמתו, נשמע הגאון המיסר אומר: לך אמר להם שיעניו בספר "דרכי משה"...

סיפור של שבת

"נשחזרים מאות פעמים - לא שונכים"

היה זה בשנת תרע"א. הגאון הצדיק רבי שלום מנדכי שבדרון זצ"ל, ה"מהרש"ם מברז'אן" נפל אל מפתח חליו ומנו לא קם. קהלות ישראל הקרובות והרחוקות, שבגליציה ומחוצה לה, עצרו את נשימתן ועקבו בתדה אחריו מצבו של גדול הדור, שעל פי הדיעות שנשמעו מאנשי ביתו, נחלש מיום ליום.

היה זה ימים ספורים בטרם נצחו ארצלים את המצוקים. מהרש"ם שכב במשטו ובחדר סמוך התכנסו סביב שלחן אחד פמה מגדולי הדור שהגיעו לביתו כדי לבקרו ולהעביר תפלות לשלמו. הנוכחים שחו בינם לבין עצמם כי יש להרבות בתפלה ותורה לזכות מורנו, ולאחר שקראו בהתרגשות רבה פרקי תהלים, נתישבו אל השלחן.

אחד מהם העלה על הפרק שאלה הלכתית הקשורה ל"שלחן ערוך" חלק "יורה דעה" וגדולי הדור החלו במשא ומתן הלכתי רחב ומסעף פשכות למוד התורה הקדושה מקדשת להחלמתו של הגאון הנאבק עם מחלתו בחדר הסמוך. מששקעו גאוני ישראל במחלמתה של התורה, החלו מתדיינים זה עם זה. האחד טוען מדברי רש"י, רעהו משיבו בהוכחה מדברי הר"ן וקולות הלמוד התפשטו ויצאו את גבולות החדר והלכו ונאו להם בכל הבית ואף מחוצה לו.

בה בשעה, אין הפל זוכים להכנס אל חדרו של המהרש"ם, למעט נכדו החורג, [סבתו של רבי מאיר שפירא נשאה למהרש"ם בוגג שני] הגאון רבי מאיר שפירא, הוא הנכנס והוציא לשמשו ולסעדו.

והנה בעצומו של הופתח בין גאוני הדור, נכנס רבי מאיר שפירא אל חדר סבו והבחין כי שפתיו של החולה רוחשות דבר מה. רבי מאיר שפירא רכן בתרדת קדש אל המטה והטה את אוזניו פאומר: מוכן ומזמן אני לשמע את אשר בפי הסבא.

המהרש"ם התחזק ושאל: על מה מדברים שם? ובעניו צדד אל החדר הסמוך ממנו בקעו קולות רמים. על אף שהמהרש"ם לא היה באותה עת במלוא הכרתו, התישב רבי מאיר שפירא בסמוך לסבו הגדול והרצה בפניו את עקרי הדין ההלכתי רחב ההקף. לנשמע הגאון המיסר אומר: לך אמר להם שיעניו בספר "דרכי משה" חלק או"ח

סימן פלוני, שם ימצאו את מבקשם.

רבי מאיר שפירא לא יחס חשיבות רבה לדברים, ומפאת כבוד סבו הגדול, לא מסר ליושבי החדר את דבריו, שכן סבור היה כי הגאון החולה מתפונ בדבריו להלכה אחרת לחלוטין. את הנחתו חזקה העבדה כי הנושא ההלכתי שבו דנו גדולי הדור היה שנה לחלק "יורה דעה" ואלו סבו צנ בפניו מראה מקום מחלק "אר"ח חיים".

הגאון חלף, רבי מאיר שפירא חלק את זמנו לסרוגין בין שני החדרים ובניתיים המשיכו גאוני הדור להוסיף ולהקביר בסברות וראיות פשהם משתמשים בדיעותיהם העצומות בכל מקמני הש"ס, והיו המסבים סביב השלחן נראים פדבוקים בלהבת אש התורה. שוב נכנס רבי מאיר שפירא אל חדרו של הסב, ושוב ראה את סבו מתאמץ לומר דבר פלשהו.

הוא הרפין את ראשו ולמרחבה הפליאה הגאון הקשיש שנגראה היה כמי שפוחשבותיו אינן מצויות עמו, שאל: האם הראת להם נכדי הקר את שבקשתיה? משנענה בשלילה, אמר המהרש"ם לנכדו: מדוע אינך קשוב לבקשתי, אגא, גש אל ארון הספרים, הוצא את הספר "דרכי משה" פתח אותו בסימן פלוני, והראה לנוכחים את הדברים הפתובים שם הנסובים ממש על הנושא בו הם דנים שעה ארפה.

בפעם האו לא כל רבי מאיר שפירא לסרב לבקשתו המפרכת של סבו הנערץ ואכן הציג בפני החברה את הספר ופתחו במקום בו הורה לו סבו. הנוכחים התלכדו ובאו להם סביב רבי מאיר שפירא שעמד והתחזק בידו את הספר הפתוי, ודקמה השתתרה בחדר. גאוני הדור חככו בראשם, מללו בזקנם, ברגע אחד בא הדין אל קצו. כל דבריהם פתובים היו פאותו ספר, סדורים ומנחים בגאונות רבה כממתנים לאותו רגע נשגב.

רבי מאיר שפירא שב בשנית אל חדר סבו כשפניו

אומרות השתאות, ובעודו חובק את הספר בחיקו אמר לסבו האהוב: אכן, בדייק פאותו מקום מצאנו תשובה לדין שלבנו גדולי הדור היושבים בחדר הסמוך.

המהרש"ם הבחין כי פליאה רבת מצטטת על פניו של נכדו, התמה למראה הבקאות המפליגה שנגלתה לעיניו, בקאות וידע שהוכיחו את עצמם גם בשעת דעיתת הגוף השברירי העומד להפדר לנצח מן הנשמה הגדולה ששכנה בו. אם חשב רבי מאיר שפירא שראוה דיו לאותו יום באה בקשתו הנוספת של סבו ופרסה בפניו עולם מפלא, עולם גדול ועצום שנבנה נדבך אחר נדבך בעמל עצום ובשמירה שאין לתארה.

נא הוציא את הספר מחיקו ופתח אותו, לחש הסב הגדול. רבי מאיר שפירא פתח את הספר והמתין למוצא פיו של סבו. דפדף עוד צוה הסב, ורבי מאיר שפירא הוסיף והפך באצבעותיו את דפי הספר. עוד, עוד, נכדי הקר, דפדף עוד. אצבעותיו של רבי מאיר שפירא כבר עמדו לסים את מלאכת הדפדוף והוא הסביר לסבו כי דפי הספר כבר נגמרו וכבר לא נותרו דפים לדפדף בהם. אף הסב בשלו: אם הגעת אל סוף הספר, הסתכל בבקשה פתוב בכריכתו.

או אז הפך רבי מאיר שפירא את הדף האחרון ועל כריכת הספר נגלתה בפניו תגלית מרעישת: "על ספר זה תורתנו פמה מאות פעמים". משפט זה היה פתוב בכתב ידו המפך של סבו, על כריכת הספר. רבי מאיר שפירא תלה את מבטו במהרש"ם שנשא עינים רחמיאיות אל נכדו החביב נאמר לו: וכי חושב אתה שספר שחוזרים עליו מאות פעמים, שוכחים בשל טשטוש?

אחר ספור זה היה מסים המהר"ם שפירא: סבי המהרש"ם היה בעל פשרון עצום ולמרות זאת לא הפסיק לחזור כל ימיו.

(מאורות הדף היומי)

שאלות השבוע

שאלות שבועיות לעידוד ורכישת ביקאות בפרשת השבוע ובמפרשי החזרה

||| אור החיים

1. האם ניתן לפרש ולחדש שלא כפירוש הראשונים?
 מותר, כי שבעים פנים לתורה
 אסור
1. מותר גם לחדש פירושי דינים, והכל לפי ראות עיני הדיין
2. שרץ נפש חיה, הם?
 הזבובים
 הדגים
 שתי התשובות נכונות
3. מדוע נאמר "ויניש אלוקים את שני המאורות"
 כי מעשה זה הוא מעשה חדש שקבע ממשלה לירח בלילה
 כי היה זה אור מיוחד שיש בו עשיה בפועל
 כיון שאין שני מלכים מושלים בכתר אחד
4. כמה דברים רעים גרם הנחש בדיבורו?
 שלשה
 עשרה
 שנים
5. מדוע כפל ואמר "אכול תאכל, מות תמות"?
 אחד כנגד אדם ואחד כנגד חוה
 אחד כנגדו ואחד כנגד הדורות הבאים
 שתי התשובות נכונות

||| ספר החינוך

{שאלות ע"פ ספר החינוך בפרשתנו}

מצוה א

1. כמה מצוות יש בפרשת בראשית?
 אחת
 שתיים
 אין אף מצוה
2. "היא מצוה גדולה שבסיבתה מתקיימות כל המצוות"
 רבנו כותב זאת על מצוות פריה ורביה
 רבנו כותב זאת על מצוות מילה
 רבנו כותב זאת על מצוות שבת
3. היכן מבוארים פרטי מצוות פריה ורביה?
 במסכת יבמות
 במסכת ברכות
 שתי התשובות נכונות
4. האם נשים חייבות במצוות פריה ורביה?
 לא
 כן
 רבנו מביא ב' דעות בזה
5. המבטל מצוות זו?
 ביטל עשה ולא תעשה
 ביטל לא תעשה
 ביטל עשה ועונשו גדול מאד

||| רש"י

1. והיו לאותות
 לסימן מתי יקבעו המועדות
 להאיר את העולם
 כשהמאורות לוקין סימן רע לעולם
2. מה הם התנינים?
 דגים גדולים שבים
 הליתין
 שתי פירושים ברש"י
3. מה הותר לאדם הראשון באכילה?
 כל הבהמות והחיות הכשרות
 כל הבהמות אף ללא סימני כשרות, אבל חיות לא
 רק ירק עשב בלבד
4. במי נאמר "וייצר" - בשתי יודי"ן?
 רק באדם
 רק בבהמות
 בין באדם ובין בבהמות
5. מדוע דוקא "עלה תאנה"?
 כיון שהוא העץ שאכלו מומו
 כיון שענפיו גדולים וראויים לכיסוי
 משום שנוחים הם לתפירה

||| רמב"ן

1. מדוע ב"אור" לא נאמר "ויהי כן"?
 כי האור והחושך שימשו בערבובייה
 כיון שהשתנה האור ולא נשאר כפי שהיה
 ה"ויהי כן" שכתוב אח"כ, קאי גם על האור
2. לדעת רס"ג מה הפרוש "ויברך, ויקדש"
 ברכו במן וקדשו במן
 ברכו בבאר מרים וקדשו במן
 על שומריה שיהיו מבורכים ומקודשים
3. כלפי מה הוזהר האדם "לא תאכל ממנו"?
 מן העץ
 מן הפרי
 גם מן העץ וגם מהפרי
4. מה היתה חוה סבורה מתחילה כלפי עץ הדעת?
 כי הוא מר וסם המוות
 כי האוכלו יראה מסוף העולם ועד סופו
 כי הוא מאכל טוב ומתוק
5. ויהי בהיותם בשדה
 הבל אמר לקין בוא נצא השדה
 הזדמנו באקראי לשדה ושם קין והרגו
 קין אמר להבל בוא נצא השדה

||| מקרא

1. במי נאמר "ויברך אותם"
 רק בדגים
 רק בבהמות מלבד הנחש
 גם בדגים וגם בבהמות
2. מתי נבראו הבהמות והרמשים?
 ביום השלישי
 ביום החמישי
 ביום השישי
3. שת היה
 אבא של אנוש
 הבן של אדם והוהו
 שתי התשובות נכונות
4. אדם הראשון חי?
 אלף שנה
 תשע מאות שלושים שנה
 שמונה מאות שנה
5. נח היה?
 בנו של למך
 אביו של למך
 בנו של מתושלח

||| תרגום אונקלוס

1. מהו האד שעלה מן הארץ
 טל
 ענן
 גשם
2. "לרוח מ'מ'ל'א", הוא תרגום של?
 לְנֶפֶשׁ חַיָּה
 לְרוּחַ חַיִּים
 רוּחַי בְּאָדָם
3. מה פרוש "עץ הדעת"?
 שהאוכלו מקבל מומו דעת ושכל טוב
 שהאוכלים פירותיו יודעים להבחין בין טוב לרע
 עץ נחמד למראה וטוב למאכל
4. מה מתרגם התרגום "וימפניך אָסְתָר"
 כמשמעו, גם אם מפניך אָסְתָר
 ומפניך אי אפשר להסתתר
 ומכעסך אסתתר
5. כיצד נקרא "עוגב"?
 כְּנֻדָּא
 אָבוּבָא
 נְבֻלָּא

במדור זה יוצגו מדי שבוע השאלות של 'מה אהבתי' בשעה מסלולים שונים. לומדים את הפרשה, מתקשרים לקו מה אהבתי, 0795-100-200 עונים על 'שאלות השבוע' ונכנסים להגרלות הענק מדי שבוע

